

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	BSc	Tagozat	Nappali/Levelező	Tanév/félév 3.	2024/2025
---------------	-----	---------	------------------	-------------------	-----------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	Pszichodiagnosztika alapjai
Tanszék	Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatási Intézményvezetés Tanszék
Képzési program	013 Felsőfokú (bachelor) szintű Tanító képzés
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	A tantárgy típusa: kötelező Kreditek száma: 3 Előadások: 24 óra. Szemináriumok / gyakorlati órák: 12 óra. Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 54 óra.
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dr. Berghauer-Olasz Emőke PhD docens, Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia, Oktatás-és Intézményvezetés Tanszék berghauer.olasz.emoke@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	A <i>Pszichodiagnosztika alapjai</i> tantárgy alapvető és egyben egyfajta összegző nevelési diszciplína. A javasolt kurzus szinte az összes korábbi tudományághoz szorosan kapcsolódik, beleértve az általános pszichológiát, a fejlődés- és neveléslélektant, a bevezetés a szakmába tárgyat.
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	A tantárgy célja a leendő pedagógusok pszichodiagnosztikai, valamint pszichológiai ismereti alapjainak biztosítása, a pszichodiagnosztikai eszközök gyakorlati alkalmazásának képessége a pszichodiagnosztika általános elméleti és módszertani elveinek segítségével. <i>A tantárgy feladata:</i> 1) megismertetni a hallgatókat a pszichometria és a pszichodiagnosztika alapjaival; elemezni a standardizált tesztek és a projektív módszerek alkalmazásának sajátosságait; 2) feltárni a pszichodiagnosztikai vizsgálat szervezésének és lebonyolításának sajátosságait; 3) jellemezni a pszichodiagnosztikai eszközök használati lehetőségeit a különböző szociális szférákon belül; 4) valamint fejleszteni a hallgatók gyakorlati készségeit és képességeit. <i>Az oktatási program követelményeinek megfelelően hallgatóknak tudnia kell:</i> • a pszichodiagnosztika kialakulásának történelmi szakaszait;

- a pszichodiagnosztika fejlődésének tendenciái a világ különböző országaiban;
- a szellemi képességek kutatásának történeti és modern módjait;
- a modern pszichodiagnosztikai tudomány tárgyát és felépítését;
- pszichodiagnosztikai módszer és megközelítés fogalmát;
- -a pszichodiagnosztikai folyamat főbb szakaszait;
- a módszertani feladatok kialakításának és tervezésének alapelveit;
- a főbb pszichometria paraméterek ellenőrzésének eljárását;
- a projektív megközelítés lényegét a pszichodiagnosztikában;

képesnek kell lennie:

- a megszerzett ismereteket a gyakorlatban alkalmazni;
- céljuk szerint megkülönböztetni a pszichodiagnosztikai technikákat;
- eligazodni a pszichodiagnosztikai folyamat szakaszain - világosan megérteni azok sorrendjét;
- azonosítani a pszichodiagnosztikai adatok gyűjtésével és értelmezésével kapcsolatos hibákat;
- a pszichodiagnosztikai módszertan ismeretein kiindulva tervezett feladatok kidolgozása és megfelelő előkészítésére;
- alapvető statisztikai ellenőrzési folyamatokat alkalmazni az alkalmazott módszerek megbízhatóságának meghatározására;
- projektív rajzvizsgálati technikát alkalmazni az SSCA rendszerelemző szempontjait követve;
- a többszempontú szociometriai módszert alkalmazni.

Kompetenciák

Integrált kompetencia: A szakmai tevékenység során, illetve a képzés folyamatában alkalmazható bizonyos elméletek és módszerek segítségével, a pedagógiai oktatás területén felmerülő szakosodott feladatok és gyakorlati problémák megoldásának képessége, amely a feltételek és követelmények tisztázatlanságával jellemezhető.

Általános kompetenciák:

ÁK-3. A végzett munkák minőségének értékelésére és biztosítására való képesség.

ÁK-6. Az információk keresésére, feldolgozására és elemzésére való képesség különböző forrásokból.

ÁK-7. Társadalmilag felelősségteljes és tudatos cselekvés képessége.

ÁK-8. Etikai megfontolások (motivációk) alapján történő cselekvés képessége.

ÁK-9. Döntéshozatalra és cselekvésre való képesség a korrupció és egyéb etikátlan viselkedésformák elkerülésének elvének betartásával.

Szakmai (Speciális) kompetenciák:

SK-7. A tanulási eredmények elvárásaihoz igazodó tartalommodellezés, valamint a kulcs- és tantárgyi kompetenciák fejlesztéséhez szükséges optimális formák, módszerek, technológiák és eszközök kiválasztására való képesség az alapfokú oktatás különböző területein: nyelvi és irodalmi, matematikai, természettudományos, technológiai, informatikai, társadalmi és egészségügyi, állampolgári és történelmi, művészeti, valamint testnevelési területeken.

SK-8. Az alapfokú oktatás területén végzett adatgyűjtés, értelmezés és alkalmazás képessége tudományos módszerek segítségével, figyelembe véve a társadalmi, tudományos és etikai szempontokat.

SK-10. Szakmai-pedagógiai tevékenység végzésének képessége inkluzív környezetben különböző kategóriájú, speciális oktatási szükségletekkel rendelkező gyermekekkel.

SK-11. Az alapfokú iskolai tanulók életének és egészségének megőrzésére irányuló megelőző intézkedések végrehajtására, elsősegélynyújtásra, valamint a zaklatás és különböző erőszakos megnyilvánulások megelőzésére és elleni fellépésre való képesség.

Programhoz kötődő tanulási eredmények:

PR-03. Az információs források hitelességének és megbízhatóságának kritikai értékelése, valamint a pedagógiai tevékenység során az információs és kommunikációs technológiák és digitális technológiák használatával kapcsolatos jogi és etikai követelmények betartása.

PR-08. Az alapfokú oktatásban résztvevőkkel való konstruktív és partnerségi együttműködés megszervezése, a mentális egészség önvédelmi gyakorlatainak alkalmazása, valamint a tudatos érzelmi reakciók figyelembevételével.

PR-11. Az alapfokú oktatás területén végzett adatok gyűjtése, értelmezése és alkalmazása tudományos módszerek segítségével.

PR-14. Az alapfokú oktatásban részesülő, speciális oktatási szükségletekkel rendelkező tanulók egyéni és differenciált fejlődésének biztosítása képessége az ő lehetőségeikhez igazodva.

PR-15. Az alapfokú oktatásban részesülő tanulók életének és fizikai, valamint mentális egészségének megőrzésére irányuló megelőző intézkedések végrehajtása, elsősegélynyújtás (szükség esetén), valamint a zaklatás, különböző erőszakos megnyilvánulások és bármilyen formájú diszkrimináció megelőzése és elleni fellépés tervezése és végrehajtása az iskolai tanulók és az oktatási folyamat többi résztvevője között.

PR-17. Az alapvető korrupcióellenes, társadalmi és akadémiai tisztességre vonatkozó ismeretek birtoklása a korrupció és etikátlan magatartásformák iránti intolerancia kialakításához szükséges szinten, valamint ezen ismeretek alkalmazása a szakmai tevékenység során.

Tartalmi modulok

1. Modul

Bevezetés a pszichodiagnosztikába. A pszichodiagnosztika története

1. A pszichodiagnosztika története. A tudományos pszichodiagnosztika kialakulása. A pszichodiagnosztika fejlődése a 20. század első felében. A pszichodiagnosztika fejlődése a 20. század második felében.
2. A pszichodiagnosztika mint tudomány. A pszichodiagnosztika fogalma, tárgya és szerkezete. Pszichodiagnosztika módszerei, diagnosztikai módszerek.
3. A pszichológiai diagnózis fogalma. A pszichodiagnosztikai folyamat szakaszai.
4. A pszichodiagnosztika pszichometriai alapjai. A teszttervezés fő szakaszai. Teszttervezési stratégiák. Módszertani feladatok kidolgozása és tervezése.

2. Modul

	A pszichodiagnosztikai módszerek osztályozása. Projektív pszichodiagnosztikai megközelítés. A kérdőívek típusai, kérdőívek és az eredmények bemutatása 5. Projektív pszichodiagnosztikai megközelítés. A projektív diagnosztika története. 6. A projektív módszerek típusai. Az SSCA módszer. 7. Személyiség vizsgálatának eljárásai. A kérdőívek típusai, kérdőívek és az eredmények bemutatása. A személyiség vizsgálatával kapcsolatos megbízhatóság problematikája. 8. Az intelligencia pszichodiagnosztikai vizsgálata. 9. Személyiségtesztek (Az MBTI teszt) 10. A temperamentum vizsgálata. 3. Modul Az interperszonális kapcsolatok pszichodiagnosztikája 11. A szociometria módszere. Moreno és Mérei szociometriája. 12. Az interperszonális kapcsolatok diagnosztizálásának módszerei. Az interperszonális kapcsolatok diagnosztizálása szubjektív preferenciák alapján. 13. A szociometria eljárás lépései. 14. Az interperszonális kapcsolatok közvetett értékelésének módszerei.
--	--

A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei

Félévi feladat	Elérhető pontszám	Értékelés szempontjai
1. Modul 2. Téma. A pszichodiagnosztika mint tudomány. A pszichodiagnosztika fogalma, tárgya és szerkezete. Pszichodiagnosztika módszerei, diagnosztikai módszerek Gyakorlati munka. Gyermek világkonstruálási képének felmérése a klinikai kikérdezés módszere alapján	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: • A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; • A feladatok teljeskörű elvégzése; • A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; • Az önálló munkavégzés; • Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; • Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.
2. Modul 6. Téma. A projektív módszerek típusai. Az SSCA módszer.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: • A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; • A feladatok teljeskörű elvégzése; • A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; • Az önálló munkavégzés; • Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében;

Gyakorlati munka. Kinetikus iskolarajz (KSD).		Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.																																		
3.Modul 11. Téma. A szociometria módszere. Moreno és Mérei szociometriája. Gyakorlati munka. Többszempontú szociometriai vizsgálat.	5	A munkáért járó pontszám az alábbi követelmények betartásától függ: - A gyakorlati feladatok időben történő teljesítése; - A feladatok teljeskörű elvégzése; - A gyakorlati feladatok minőségi végrehajtása; - Az önálló munkavégzés; - Kreatív megközelítés a feladatok elvégzésében; - Kezdeményezés a tanulmányi tevékenység során.																																		
		A hallgatók tanulmányi eredményeit a tantárgyból egy moduláris-rangsorolási rendszer alapján értékelik, amely az operatív beszámolás elvén, a tudásszint, a képességek és készségek felhalmozódó értékelési rendszerén alapul; a végső pontszámok bővítésével 100 pontra. Értékelési skála: nemzeti és ECTS. <table><tr><th rowspan="2">Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján</th><th rowspan="2">Osztályzat az ECTS szerint</th><th colspan="2">Osztályzat a nemzeti skála alapján</th><th rowspan="2"></th></tr><tr><th>vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése</th><th>beszámoló értékelése</th></tr><tr><td>90-100</td><td>A</td><td>jeles</td><td>5</td><td rowspan="5">megfelelt</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">jó</td><td rowspan="2">4</td></tr><tr><td>75-81</td><td>C</td></tr><tr><td>64-74</td><td>D</td><td rowspan="2">elégséges</td><td rowspan="2">3</td></tr><tr><td>60-63</td><td>E</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>elégtelen a pótvizsga lehetőségével</td><td>2</td><td>nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével</td></tr><tr><td>0-34</td><td>F</td><td>elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével</td><td>2</td><td>nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével</td></tr></table> A hallgató tantárgyi teljesítményének értékeléséhez (maximum 100 pont) a vizsgán elért pontszámot (maximum 30 pont) hozzáadják a tanulmányi munka során szerzett pontszámhoz (maximum 70 pont): $R_{\text{DUC}} = RHP + RAT$. Gyakorlati órákon nyújtott teljesítmény (szóbeli válaszok, oktatói kérdésekre adott válaszok, prezentáció) – 20 pont. Önálló munka – 15 pont. Dolgozat – 25 pont. Szóbeli vizsga – 40 pont. Összesen – 100 pont. A vizsgára azok a hallgatók bocsáthatók, akik részt vettek az előadásokon és gyakorlati órákon, teljesítették a javasolt minimális	Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Osztályzat az ECTS szerint	Osztályzat a nemzeti skála alapján			vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése	beszámoló értékelése	90-100	A	jeles	5	megfelelt	82-89	B	jó	4	75-81	C	64-74	D	elégséges	3	60-63	E	35-59	FX	elégtelen a pótvizsga lehetőségével	2	nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével	0-34	F	elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	2	nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével
Az összpontszám az összes tanulmányi teljesítmény alapján	Osztályzat az ECTS szerint	Osztályzat a nemzeti skála alapján																																		
		vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése	beszámoló értékelése																																	
90-100	A	jeles	5	megfelelt																																
82-89	B	jó	4																																	
75-81	C																																			
64-74	D	elégséges	3																																	
60-63	E																																			
35-59	FX	elégtelen a pótvizsga lehetőségével	2	nem felelt meg, a pótbeszámoló lehetőségével																																
0-34	F	elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével	2	nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével																																

		tanulmányi feladatokat, beszámoltak önálló munkájukról, prezentációt tartottak, és egy félév alatt 60 pontot gyűjtöttek. Fontos előfeltétele a vizsgára bocsátásnak az elmulasztott előadások pótlása. Az ellenőrzés általában egyéni feladatok írásbeli elvégzésével történik, amelyeket az oktató ellenőriz és értékel. A hallgatók tanulmányi eredményeinek értékelése során a következő módszereket alkalmazzák: • szóbeli ellenőrzési módszerek: egyéni kikérdezés, frontális kikérdezés, beszélgetés; • írásbeli ellenőrzési módszerek: írásbeli tesztelés, óraterv kidolgozása; • önellenőrzési módszerek: önértékelés, önanalízis.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények		Akadémiai integritás: Minden írásbeli munkát plágiumra ellenőriznek, és csak akkor tekinthetők elfogadhatónak, ha az eredeti szerzői szöveg legalább 80%-os eredetiséget mutat. Az írásbeli dolgozatok másolása tilos. A különböző teljesítmény-ellenőrzések során a mobil eszközök használata csak az oktató engedélyével megengedett. <u>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ</u> <u>Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</u> A tantárgy szemléltetése az órák folyamán prezentációk (ppt) formájában multimédia kivetítő segítségével valósulnak meg, magyar és ukrán szerzők tankönyveinek és segédanyagainak felhasználásával. A tantárgy tantárgymódszerei ellátásához felhasználható: – az előadások jegyzetének nyomtatott és elektronikus változata; – szemléltetési anyag (ábrák, táblázatok); – multimédiás anyagok (videók, kisfilmek) – szétosztható anyag; – a tanszék, illetve a főiskola könyvtárának segédanyagai és tudományos monográfiái
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok		Ajánlott irodalom 1. Berghauer – Olasz E. (Бергхауер - Олас Е. Л.: Можливості Berghauer – Olasz E. (Бергхауер - Олас Е. Л.: Можливості сумісного застосування аналізу малюнків та соціометрії в педагогічній практиці. Методичні вказівки з дисципліни. Основи психодіагностики та психокорекції / Rajzvizsgálat és szociometria együttes alkalmazási lehetőségei a pedagógiai gyakorlatban. Módszertani segédanyag. A pszichodiagnosztika és pszichokorrekcio alapjai tantárgyból. Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці ІІ (протокол № 8 від 03.12.2020 р.). p 99 2. І.О. Корнієнко, О.Ю. Воронова Психодіагностика: курс лекцій з дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 Психологія /– Мукачєво: МДУ, 2019. – 41 с. (1.5 др.а.) 3. Berghauer-Olasz Emőke: Közösségek rejtett kapcsolatai és a kinetikus iskolarajz. A módszer és alkalmazási lehetőségei. Monográfia. II. R KMF– „RIK-U” Kft., Beregszász–Ungvár, 2022. 4. Щербан Т.Д., Гоблик В.В., Корнієнко І.О., Барчі Б.В., Барчій М.С., Березовська Л.І., Балецька Л.М., Воронова О.Ю., Костю С.Й., Юрков О.С., Ямчук Т.Ю., Алмашій І.І., Алмаші С.І. Збірник тестових завдань для самостійної підготовки до комплексного кваліфікаційного державного екзамену студентів, що навчаються за напрямом

«Практична психологія», освітнього ступеня «бакалавр»— Мукачево : МДУ, 2017. - 142 с. (4,82 д.а.)

5. Hámosi Eszter: Pszichológiai eszközök az ember megismeréséhez. Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006.
6. Rózsa Sándor – Nagybányai Nagy Olivér – Oláh Attila: A pszichológiai mérés alapjai. Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006.
7. Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai. Flaccus Kiadó, Budapest, 2013.
8. Vass Zoltán: A képi kifejezéspszichológia alapkérdései. L2Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.
9. Vass, Z. (2011). A hétlépéses képelemzési módszer (SSCA). Budapest: Flaccus Kiadó. Vass Zoltán: A rajzvizsgálat pszichodiagnosztikai alapjai. Flaccus Kiadó, Budapest, 2013.
10. Vass Zoltán: A képi kifejezéspszichológia alapkérdései. L2Harmattan Kiadó, Budapest, 2011.
11. Vass, Z. (2011). A hétlépéses képelemzési módszer (SSCA). Budapest: Flaccus Kiadó.
12. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики: Навч. посібник. –К.: «Слово», 2009.
13. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. ПСИХОДІАГНОСТИКА. Навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України
14. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Харків, 2018.
15. Бітянова М.Р. Психолог у школі: зміст діяльності і технології / М.Р. Бітянова. – К.: Главник, 2007.
16. Галян І.М. Психодіагностика: Навч. посіб. –К.: Академвидав, 2009.
17. Психологія суїциду : посібник ; за ред. В. П. Москальця. – К. : Академвидав, 2004.
18. Вознесенська О. Арт-терапія в роботі практичного психолога: використання арт-терапевтичних технологій.: Шк.Світ, 2007.
19. Емоційне вигорання: [діагностика і корекція] / упоряд.: В. Дудяк. – К.: Главник, 2007.

Digitális segédanyagok

https://studme.com.ua/139411035109/psihologiya/obschaya_psihologiya.htm

Кущенко І. В. Практикум з психології : навч.-метод. матеріали з дисципліни [Електронний ресурс] / І. В. Кущенко. – К. : Навч.-наук. ін-т права та психології НАВС, 2011. – 25 с. – Режим доступу :

<http://do.gendocs.ru/docs/index-189098.html>

Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Психологічний сайт. <https://wiki.cuspu.edu.ua>

Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. ПСИХОДІАГНОСТИКА. Навчальний посібник. Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Харків, 2018.

http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/40695/1/Book_2018_Chala_Psykhodiahnostyka.pdf

Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>

Рівненська централізована бібліотечна система / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php

